

JURISPRUDENTA

Lege nr. 554
din 2 decembrie 2004

Legea contenciosului administrativ

Parlamentul Romaniei adopta prezenta lege.

CAPITOLUL I
Dispozitii generale

Subiectele de sesizare a instantei

Modificat de art. I, pct. 1 din Legea [nr.262/2007](#)

Jurisprudenta Art. 1.

Art. 1. - (1) Orice persoana care se considera vatamata intr-un drept al sau ori intr-un interes legitim, de catre o autoritate publica, printr-un act administrativ sau prin nesolutionarea in termenul legal a unei cereri, se poate adresa instantei de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoasterea dreptului pretins sau a interesului legitim si repararea pagubei ce i-a fost cauzata. Interesul legitim poate fi atat privat, cat si public.

(2) Se poate adresa instantei de contencios administrativ si persoana vatamata intr-un drept al sau sau intr-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

(3) Avocatul Poporului, in urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, daca apreciaza ca ilegalitatea actului sau refuzul autoritatii administrative de a-si realiza atributiile legale nu poate fi inlaturat decat prin justitie, poate sesiza instanta competenta de contencios administrativ de la domiciliul petentului. Petitionarul dobandeste de drept calitatea de reclamant, urmand a fi citat in aceasta calitate. Daca petitionarul nu isi insuseste actiunea formulata de Avocatul Poporului la primul termen de judecata, instanta de contencios administrativ anuleaza cererea.

(4) Ministerul Public, atunci cand, in urma exercitarii atributiilor prevazute de legea sa organica, apreciaza ca incalcarile drepturilor, libertatilor si intereselor legitime ale persoanelor se datoreaza existentei unor acte administrative unilaterale individuale ale autoritatilor publice emise cu exces de putere, cu acordul prealabil al acestora, sesizeaza instanta de contencios administrativ de la domiciliul persoanei fizice sau de la sediul persoanei juridice vatamate. Petitionarul dobandeste de drept calitatea de reclamant, urmand a fi citat in aceasta calitate.

(5) Cand Ministerul Public apreciaza ca prin emiterea unui act administrativ normativ se vatama un interes legitim public, sesizeaza instanta de contencios administrativ competenta de la sediul autoritatii publice emitente.

(6) Autoritatea publica emitenta a unui act administrativ unilateral nelegal poate sa solicite instantei anularea acestuia, in situatia in care actul nu mai poate fi revocat intrucat a intrat in circuitul civil si a produs efecte juridice. In cazul admiterii actiunii, instanta se pronunta, daca a fost sesizata prin cererea de chemare in judecata, si asupra validitatii actelor juridice incheiate in baza actului administrativ nelegal, precum si asupra efectelor juridice produse de acestea. Actiunea poate fi introdusa in termen de un an de la data emiterii actului.

(7) Persoana vatamata in drepturile sau in interesele sale legitime prin ordonante sau dispozitii din ordonante ale Guvernului neconstitutionale se poate adresa instantei de contencios administrativ, in conditiile prezentei legi.

(8) Prefectul, Agentia Nationala a Functionarilor Publici si orice subiect de drept public pot introduce actiuni in contencios administrativ, in conditiile prezentei legi si ale legilor speciale.

(9) La solutionarea cererilor in contencios administrativ, reprezentantul Ministerului Public poate participa, in orice faza a procesului, ori de cate ori apreciaza ca este necesar pentru apararea ordinii de drept, a drepturilor si libertatilor cetatenilor.

Modificat de art. I, pct. 2 din Legea [262/2007](#)

Semnificatia unor termeni

Art. 2. - (1) In intelesul prezentei legi, termenii si expresiile de mai jos au urmatoarele semnificatii:

a) persoana vatamata - orice persoana titulara a unui drept ori a unui interes legitim, vatamata de o autoritate publica printr-un act administrativ sau prin nesolutionarea in termenul legal a unei cereri; in sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vatamate si grupul de persoane fizice, fara personalitate juridica, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum si organismele sociale care invoca vatamarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor si intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate;

b) autoritate publica - orice organ de stat sau al unitatilor administrativ-teritoriale care actioneaza, in regim de putere publica, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autoritatilor publice, in sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obtinut statut de utilitate publica sau sunt autorizate sa presteze un serviciu public, in regim de putere publica;

Vezi: [Decizia 28/2017](#) care admite, in parte, sesizarea privind pronuntarea unei hotarari prealabile, formulata de Inalta Curte de Casatie si Justitie - Sectia de contencios administrativ si fiscal, prin incheierea din 3 noiembrie 2016, in Dosarul nr. 391/36/2014 si, in consecinta, stabileste ca:

Notiunea de „autoritate publica”, astfel cum este definita de art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ [nr. 554/2004](#), cu modificarile si completarile ulterioare, nu este similara cu cea de „institutie publica”, astfel cum este prevazuta de art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea [nr. 273/2006](#) privind finantele locale, cu modificarile si completarile ulterioare.

c) act administrativ - actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publica, in regim de putere publica, in vederea organizarii executarii legii sau a executarii in concret a legii, care da nastere, modifica sau stinge raporturi juridice; sunt asimilate actelor administrative, in sensul prezentei legi, si contractele incheiate de autoritatile publice care au ca obiect punerea in valoare a bunurilor proprietate publica, executarea lucrarilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizitiile publice; prin legi speciale pot fi prevazute si alte categorii de contracte administrative supuse competentei instantelor de contencios administrativ;

Vezi: [Decizia 11/2015](#)

d) act administrativ-jurisdictional - actul emis de o autoritate administrativa investita, prin lege organica, cu atributii de jurisdictie administrativa speciala;

e) jurisdictie administrativa speciala - activitatea infaptuita de o autoritate administrativa care are, conform legii organice speciale in materie, competenta de solutionare a unui conflict privind un act administrativ, dupa o procedura bazata pe principiile contradictorialitatii, asigurarii dreptului la aparare si independentei activitatii administrativ-jurisdictionale;

f) contencios administrativ - activitatea de solutionare de catre instantele de contencios administrativ competente potrivit legii organice a litigiilor in care cel putin una dintre parti este o autoritate publica, iar conflictul s-a nascut fie din emiterea sau incheierea, dupa caz, a unui act administrativ, in sensul prezentei legi, fie din nesolutionarea in termenul legal ori din refuzul nejustificat de a

rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim;

Vezi: [Decizia 16/2016](#)

Vezi: [Decizia 13/2015](#)

g) instanta de contencios administrativ, denumita in continuare instanta - Sectia de contencios administrativ si fiscal a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, sectiile de contencios administrativ si fiscal ale curtilor de apel si tribunalele administrativ-fiscale;

h) nesolutionare in termenul legal a unei cereri - faptul de a nu raspunde solicitantului in termen de 30 de zile de la inregistrarea cererii, daca prin lege nu se prevede alt termen;

i) refuz nejustificat de a solutiona o cerere - exprimarea explicita, cu exces de putere, a vointei de a nu rezolva cererea unei persoane; este asimilata refuzului nejustificat si nepunerea in executare a actului administrativ emis ca urmare a solutionarii favorabile a cererii sau, dupa caz, a plangerii prealabile;

j) plangere prealabila - cererea prin care se solicita autoritatii publice emitente sau celei ierarhic superioare, dupa caz, reexaminarea unui act administrativ cu caracter individual sau normativ, in sensul revocarii sau modificarii acestuia;

k) acte care privesc raporturile cu Parlamentul - actele emise de o autoritate publica, in realizarea atributiilor sale, prevazute de Constitutie sau de o lege organica, in raporturile de natura politica cu Parlamentul;

l) act de comandament cu caracter militar - actul administrativ referitor la problemele strict militare ale activitatii din cadrul fortelor armate, specifice organizarii militare, care presupun dreptul comandantilor de a da ordine subordonatilor in aspecte privitoare la conducerea trupei, in timp de pace sau razboi ori, dupa caz, la indeplinirea serviciului militar;

m) serviciu public - activitatea organizata sau, dupa caz, autorizata de o autoritate publica, in scopul satisfacerii unui interes legitim public;

n) exces de putere - exercitarea dreptului de apreciere al autoritatilor publice prin incalcarea limitelor competentei prevazute de lege sau prin incalcarea drepturilor si libertatilor cetatenilor;

o) drept vatamat - orice drept prevazut de Constitutie, de lege sau de alt act normativ, caruia i se aduce o atingere printr-un act administrativ;

p) interes legitim privat - posibilitatea de a pretinde o anumita conduita, in considerarea realizarii unui drept subiectiv viitor si previzibil, prefigurat;

r) interes legitim public - interesul care vizeaza ordinea de drept si democratia constitutionala, garantarea drepturilor, libertatilor si indatoririlor fundamentale ale cetatenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competentei autoritatilor publice;

s) organisme sociale interesate - structuri neguvernamentale, syndicate, asociatii, fundatii si altele asemenea, care au ca obiect de activitate protectia drepturilor diferitelor categorii de cetateni sau, dupa caz, buna functionare a serviciilor publice administrative;

s) paguba iminenta - prejudiciul material viitor si previzibil sau, dupa caz, perturbarea previzibila grava a functionarii unei autoritati publice sau a unui serviciu public;

t) cazuri bine justificate - imprejurarile legate de starea de fapt si de drept, care sunt de natura sa creeze o indoiala serioasa in privinta legalitatii actului administrativ;

t) instanta de executare - instanta care a solutionat fondul litigiului de contencios administrativ.

Modificat de art. I, pct. 3 din [Legea 262/2007](#)

(2) Se asimileaza actelor administrative unilaterale si refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim ori, dupa caz, faptul de a nu raspunde solicitantului in termenul legal.

Tutela administrativa

[Jurisprudenta Art. 3.](#)

Art. 3. - (1) Prefectul poate ataca direct in fata instantei de contencios administrativ actele emise de autoritatile administratiei publice locale, daca le considera nelegale; actiunea se formuleaza in termenul prevazut la art. 11 alin. (1), care incepe sa curga de la momentul comunicarii actului catre prefect si in conditiile prevazute de prezenta lege. Actiunea introdusa de prefect este scutita de taxa de timbru.

Modificat de art. I, pct. 4 din [Legea 262/2007](#)

(2) Agentia Nationala a Functionarilor Publici poate ataca in fata instantei de contencios administrativ actele autoritatilor publice centrale si locale prin care se incalca legislatia privind functia publica, in conditiile prezentei legi si ale Legii [nr. 188/1999](#) privind Statutul functionarilor publici, republicata.

(3) Pana la solutionarea cauzei, actul atacat potrivit alin. (1) si (2) este suspendat de drept.

Vezi: [Decizia 11/2015](#)
[Decizia 26/2016](#)

„Exceptia de nelegalitate

Jurisprudenta Art. 4.

Art.4 - (1) Legalitatea unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetata oricand in cadrul unui proces, pe cale de exceptie, din oficiu sau la cererea partii interesate.

(2) Instanta investita cu fondul litigiului si in fata careia a fost invocata exceptia de nelegalitate, constatand ca de actul administrativ cu caracter individual depinde solutionarea litigiului pe fond, este competenta sa se pronunte asupra exceptiei, fie printr-o incheiere interlocutorie, fie prin hotararea pe care o va pronunta in cauza. In situatia in care instanta se pronunta asupra exceptiei de nelegalitate prin incheiere interlocutorie, aceasta poate fi atacata odata cu fondul.

(3) In cazul in care a constatat nelegalitatea actului administrativ cu caracter individual, instanta in fata careia a fost invocata exceptia de nelegalitate va solutiona cauza, fara a tine seama de actul a carui nelegalitate a fost constatata.

(4) Actele administrative cu caracter normativ nu pot forma obiect al exceptiei de nelegalitate. Controlul judecatoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercita de catre instanta de contencios administrativ in cadrul actiunii in anulare, in conditiile prevazute de prezenta lege.”

Modificat de art.54 pct.1 din [Legea 76/2012](#)

Vezi: [Decizia 36/2016](#)

Actele nesupuse controlului si limitele controlului

Jurisprudenta Art. 5.

Art. 5. - (1) Nu pot fi atacate in contenciosul administrativ:

a) actele administrative ale autoritatilor publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul;

b) actele de comandament cu caracter militar.

(2) Nu pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ actele administrative pentru modificarea sau desfiintarea carora se prevede, prin lege organica, o alta procedura judiciara.

(3) Actele administrative emise pentru aplicarea regimului starii de razboi, al starii de asediu sau al celei de urgenta, ori cele emise pentru restabilirea ordinii publice, precum si pentru inlaturarea consecintelor calamitatilor naturale, epidemiilor si epizootiilor pot fi atacate numai pentru exces de putere.

NOTA ETO: Sintagma „cele care privesc apararea si securitatea nationala” declarata neconstitucional prin [Decizia 302/2011](#)

~~(4) In litigiile prevazute la alin. (3) nu sunt aplicabile prevederile art. 14 si~~

21.

Actele administrativ-jurisdictionale

Jurisprudenta Art. 6.

Art. 6. - (1) Jurisdicțiile administrative speciale sunt facultative și gratuite.

(2) Actele administrative susceptibile, potrivit legii organice, să facă obiectul unei jurisdicții speciale administrative pot fi atacate la instanța de contencios administrativ, cu respectarea dispozițiilor art. 7 alin. (1), dacă partea înțelege să nu exercite procedura administrativ-jurisdicțională.

(3) Actul administrativ-jurisdicțional pentru care, prin lege organică specială, se prevede o cale de atac în fața unei alte jurisdicții administrative speciale poate fi atacat direct la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la comunicare, dacă partea înțelege să renunțe la calea administrativ-jurisdicțională de atac.

(4) Dacă partea care a optat pentru jurisdicția administrativă specială sau pentru calea de atac la un alt organ administrativ-jurisdicțional înțelege să renunțe la aceasta în timpul soluționării litigiului, este obligată să notifice decizia de renunțare organului administrativ-jurisdicțional în cauză. Partea sesizează instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la notificare. În această situație, procedura administrativă prealabilă prevăzută de art. 7 nu se mai efectuează.

Modificat de art. I, pct. 6 din Legea [262/2007](#)

CAPITOLUL II

Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ

Procedura prealabilă

Jurisprudenta Art. 7.

Art. 7. - (1) Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim printr-un act administrativ individual trebuie să solicite autorității publice emitente sau autorității ierarhice superioare, dacă aceasta există, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.

Modificat de art. I, pct. 7 din Legea [262/2007](#)

(1¹) În cazul actului administrativ normativ, plângerea prealabilă poate fi formulată oricând.

Completat de art. I, pct. 8 din Legea [262/2007](#)

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și în ipoteza în care legea specială prevede o procedură administrativ-jurisdicțională, iar partea nu a optat pentru aceasta.

(3) Este îndreptățită să introducă plângere prealabilă și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim, printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept, din momentul în care a luat cunoștință, pe orice cale, de existența acestuia, în limitele termenului de 6 luni prevăzut la alin. (7).

(4) Plângerea prealabilă, formulată potrivit prevederilor alin. (1), se soluționează în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. **h**).

NOTA ETO: Art.2 de mai sus a fost modificat iar art. 2 alin. (1) lit. g) a devenit art. 2 alin. (1) lit. h).

(5) În cazul acțiunilor introduse de prefect. Avocatul Poporului. Ministerul

Public, Agentia Nationala a Functionarilor Publici sau al celor care privesc cererile persoanelor vatamate prin ordonante sau dispozitii din ordonante, precum si in cazurile prevazute la art. 2 alin. (2) si la art. 4 nu este obligatorie plangerea prealabila.

(6) Plangerea prealabila in cazul actiunilor care au ca obiect contracte administrative are semnificatia concilierii in cazul litigiilor comerciale, dispozitiile Codului de procedura civila fiind aplicabile in mod corespunzator. In acest caz, plangerea trebuie facuta in termenul de 6 luni prevazut la alin. (7), care va incepe sa curga:

a) de la data incheierii contractului, in cazul litigiilor legate de incheierea lui;

b) de la data modificarii contractului sau, dupa caz, de la data refuzului cererii de modificare facute de catre una dintre parti, in cazul litigiilor legate de modificarea contractului;

c) de la data incalcarii obligatiilor contractuale, in cazul litigiilor legate de executarea contractului;

d) de la data expirarii duratei contractului sau, dupa caz, de la data aparitiei oricarei alte cauze care atrage stingerea obligatiilor contractuale, in cazul litigiilor legate de incetarea contractului;

e) de la data constatarii caracterului interpretabil al unei clauze contractuale, in cazul litigiilor legate de interpretarea contractului.

Modificat de art. I, pct. 9 din Legea 262/2007

Art. 7 alin. (7) declarat neconstitucional prin Decizia 797/2007

Obiectul actiunii judiciare

Jurisprudenta Art. 8.

Art. 8. - (1) Persoana vatamata intr-un drept recunoscut de lege sau intr-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemultumita de raspunsul primit la plangerea prealabila sau care nu a primit niciun raspuns in termenul prevazut la art. 2 alin. (1) lit. h), poate sesiza instanta de contencios administrativ competenta, pentru a solicita anulara in tot sau in parte a actului, repararea pagubei cauzate si, eventual, reparatii pentru daune morale. De asemenea, se poate adresa instantei de contencios administrativ si cel care se considera vatamat intr-un drept sau interes legitim al sau prin nesolutionarea in termen sau prin refuzul nejustificat de solutionare a unei cereri, precum si prin refuzul de efectuare a unei anumite operatiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim.

Modificat de art. I, pct. 10 din Legea 262/2007

(1¹) Persoanele fizice si persoanele juridice de drept privat pot formula capete de cerere prin care invoca apararea unui interes legitim public numai in subsidiar, in masura in care vatamarea interesului legitim public decurge logic din incalcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.

(1²) Prin derogare de la dispozitiile alin. (1), actiunile intemeiate pe incalcarea unui interes legitim public pot avea ca obiect numai anulara actului sau obligarea autoritatii parate sa emita un act sau un alt in scris, respectiv sa efectueze o anumita operatiune administrativa, sub sanctiunea penalitatilor de intarziere sau a amenzii, prevazute la art. 24 alin. (2).

Completat de art. I, pct. 11 din Legea 262/2007

(2) Instanta de contencios administrativ este competenta sa solutioneze litigiile care apar in fazele premergatoare incheierii unui contract administrativ, precum si orice litigii legate de incheierea, modificarea, interpretarea, executarea si incetarea contractului administrativ.

(3) La solutionarea litigiilor prevazute la alin. (2) se are in vedere regula dupa care principiul libertatii contractuale este subordonat principiului prioritatii interesului public.

Modificat de art. I, pct. 12 din Legea 262/2007

Actiunile impotriva ordonantelor Guvernului

Jurisprudenta Art. 9.

"Art. 9. - (1) Persoana vatamata intr-un drept al sau ori intr-un interes legitim prin ordonante sau dispozitii din ordonante poate introduce actiune la instanta de contencios administrativ, insotita de exceptia de neconstitutionalitate, in masura in care obiectul principal nu este constatarea neconstitutionalitatii ordonantei sau a dispozitiei din ordonanta."

Art.9 alin.1 modificat prin [Legea 100/2008](#)

(2) Instanta de contencios administrativ, daca apreciaza ca exceptia indeplineste conditiile prevazute de art. 29 alin. (1) si (3) din [Legea nr. 47/1992](#) privind organizarea si functionarea Curtii Constitutionale, republicata, sesizeaza, prin incheiere motivata, Curtea Constitutionala si suspenda solutionarea cauzei pe fond.

(3) Dupa pronuntarea Curtii Constitutionale, instanta de contencios administrativ repune cauza pe rol si da termen, cu citarea partilor. Daca ordonanta sau o dispozitie a acesteia a fost declarata neconstitutionala, instanta solutioneaza fondul cauzei; in caz contrar, actiunea se respinge ca inadmisibila.

(4) In situatia in care decizia de declarare a neconstitutionalitatii este urmarea unei exceptii ridicate in alta cauza, actiunea poate fi introdusa direct la instanta de contencios administrativ competenta, in limitele unui termen de decaderere de un an, calculat de la data publicarii deciziei Curtii Constitutionale in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

Modificat de art. I, pct. 13 din [Legea 262/2007](#)

(5) Actiunea prevazuta de prezentul articol poate avea ca obiect acordarea de despagubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonante ale Guvernului, anulara actelor administrative emise in baza acestora, precum si, dupa caz, obligarea unei autoritati publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operatiuni administrative.

Completat de art. I, pct. 14 din [Legea 262/2007](#)

NOTA ETO: Art.9 reglementat prin [Decizia 660/2007](#)

Instanta competenta

"Art. 10. - (1) Litigiile privind actele administrative emise sau incheiate de autoritatile publice locale si judetene, precum si cele care privesc taxe si impozite, contributi, datorii vamale, precum si accesorii ale acestora de pana la 1.000.000 de lei se solutioneaza in fond de tribunalele administrativ-fiscale, iar cele privind actele administrative emise sau incheiate de autoritatile publice centrale, precum si cele care privesc taxe si impozite, contributi, datorii vamale, precum si accesorii ale acestora mai mari de 1.000.000 de lei se solutioneaza in fond de sectiile de contencios administrativ si fiscal ale curtilor de apel, daca prin lege organica speciala nu se prevede altfel.

Modificat de art.54 pct.2 din [Legea 76/2012](#)

(1¹) Toate cererile privind actele administrative emise de autoritatile publice centrale care au ca obiect sume reprezentand finantarea nerambursabila din partea Uniunii Europene, indiferent de valoare, se solutioneaza in fond de sectiile de contencios administrativ si fiscal ale curtilor de apel.

Completat de art.54 pct.3 din [Legea 76/2012](#)

(2) Recursul impotriva sentintelor pronuntate de tribunalele administrativ-fiscale se judeca de sectiile de contencios administrativ si fiscal ale curtilor de apel, iar recursul impotriva sentintelor pronuntate de sectiile de contencios administrativ si fiscal ale curtilor de apel se judeca de Sectia de contencios administrativ si fiscal a Inaltei Curti de Casatie si Justitie, daca prin lege organica speciala nu se prevede altfel.

Modificat de art. I, pct. 15 din [Legea 262/2007](#)

(3) Reclamantul se poate adresa instantei de la domiciliul sau sau celei de la domiciliul paratului. Daca reclamantul a optat pentru instanta de la domiciliul paratului, nu se poate invoca exceptia necompetentei teritoriale.

Vezi: [Decizia 13/2015](#)

Termenul de introducere a actiunii

Jurisprudenta Art. 11.

Art. 11. - (1) Cererile prin care se solicita anulara unui act administrativ individual, a unui contract administrativ, recunoasterea dreptului pretins si repararea pagubei cauzate se pot introduce in termen de 6 luni de la:

- a) data comunicarii raspunsului la plangerea prealabila;
- b) data comunicarii refuzului nejustificat de solutionare a cererii;
- c) data expirarii termenului de solutionare a plangerii prealabile, respectiv data expirarii termenului legal de solutionare a cererii;
- d) data expirarii termenului prevazut la art. 2 alin. (1) lit. h), calculat de la comunicarea actului administrativ emis in solutionarea favorabila a cererii sau, dupa caz, a plangerii prealabile;
- e) data incheierii procesului-verbal de finalizare a procedurii concilierii, in cazul contractelor administrative.

(2) Pentru motive temeinice, in cazul actului administrativ individual, cererea poate fi introdusa si peste termenul prevazut la alin. (1), dar nu mai tarziu de un an de la data comunicarii actului, data luarii la cunostinta, data introducerii cererii sau data incheierii procesului-verbal de conciliere, dupa caz.

Modificat de art. I, pct. 16 din Legea [262/2007](#)

(2¹) In cazul suspendarii, potrivit legii speciale, a procedurii de solutionare a plangerii prealabile, termenul prevazut la alin. (1) curge dupa reluarea procedurii, de la momentul finalizarii acesteia sau de la data expirarii termenului legal de solutionare, dupa caz, daca a expirat termenul prevazut la alin. (2).

Completat de art. I, pct. 17 din Legea [262/2007](#)

(3) In cazul actiunilor formulate de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public sau Agentia Nationala a Functionarilor Publici, termenul curge de la data cand s-a cunoscut existenta actului nelegal, fiind aplicabile in mod corespunzator prevederile alin. (2).

(4) Ordonantele sau dispozitiile din ordonante care se considera a fi neconstitutionale, precum si actele administrative cu caracter normativ care se considera a fi nelegale pot fi atacate oricand.

(5) Termenul prevazut la alin. (1) este termen de prescriptie, iar termenul prevazut la alin. (2) este termen de decadere.

Jurisprudenta Art. 12.

Documentele necesare

Art. 12. - Reclamantul anexeaza la actiune copia actului administrativ pe care il ataca sau, dupa caz, raspunsul autoritatii publice prin care i se comunica refuzul rezolvarii cererii sale. In situatia in care reclamantul nu a primit niciun raspuns la cererea sa, va depune la dosar copia cererii, certificata prin numarul si data inregistrarii la autoritatea publica, precum si orice inscris care face dovada indeplinirii procedurii prealabile, daca acest demers era obligatoriu. In situatia in care reclamantul introduce actiune impotriva autoritatii care refuza sa puna in executare actul administrativ emis in urma solutionarii favorabile a cererii ori a plangerii prealabile, va depune la dosar si copia certificata dupa acest act.

Modificat de art. I, pct. 18 din Legea [262/2007](#)

Citarea partilor, relatii

Jurisprudenta Art. 13.

Art. 13. - (1) La primirea cererii, instanta dispune citarea partilor si poate cere autoritatii al carei act este atacat sa ii comunice de urgenta acel act, impreuna cu intreaga documentatie care a stat la baza emiterii lui, precum si orice alte lucrari necesare pentru solutionarea cauzei.

Modificat de art. I, pct. 19 din Legea [262/2007](#)

(2) In situatia in care reclamant este un tert in sensul art. 1 alin. (2) sau cand actiunea este introdusa de Avocatul Poporului ori de Ministerul Public,

instanta va cere autoritatii publice emitente sa ii comunice de urgenta actul atacat impreuna cu documentatia care a stat la baza emiterii lui, precum si orice alte lucrari necesare pentru solutionarea cauzei.

(3) In mod corespunzator situatiilor prevazute la alin. (1) si (2), dupa caz, se procedeaza si in cazul actiunilor care au ca obiect refuzul de rezolvare a cererii privind un drept recunoscut de lege sau un interes legitim.

Modificat de art. I, pct. 19 din Legea [262/2007](#)

(4) Daca autoritatea publica nu trimite in termenul stabilit de instanta lucrarile cerute, conducatorul acesteia va fi obligat, prin incheiere interlocutorie, sa plateasca statului, cu titlu de amenda judiciara, 10% din salariul minim brut pe economie pentru fiecare zi de intarziere nejustificata.

Jurisprudenta Art. 14.

"Suspendarea executarii actului

Art. 14. - (1) In cazuri bine justificate si pentru prevenirea unei pagube iminente, dupa sesizarea, in conditiile art. 7, a autoritatii publice care a emis actul sau a autoritatii ierarhic superioare, persoana vatamata poate sa ceara instantei competente sa dispuna suspendarea executarii actului administrativ unilateral pana la pronuntarea instantei de fond. In cazul in care persoana vatamata nu introduce actiunea in anularea actului in termen de 60 de zile, suspendarea inceteaza de drept si fara nicio formalitate.

(2) Instanta solutioneaza cererea de suspendare, de urgenta si cu precadere, cu citarea partilor.

(3) Cand in cauza este un interes public major, de natura a perturba grav functionarea unui serviciu public administrativ, cererea de suspendare a actului administrativ normativ poate fi introdusa si de Ministerul Public, din oficiu sau la sesizare, prevederile alin. (2) aplicandu-se in mod corespunzator.

(4) Hotararea prin care se pronunta suspendarea este executorie de drept. Ea poate fi atacata cu recurs in termen de 5 zile de la comunicare. Recursul nu este suspensiv de executare.

(5) In ipoteza in care se emite un nou act administrativ cu acelasi continut ca si cel suspendat de catre instanta, acesta este suspendat de drept. In acest caz nu este obligatorie plangerea prealabila.

(6) Nu pot fi formulate mai multe cereri de suspendare succesive pentru aceleasi motive.

(7) Suspendarea executarii actului administrativ are ca efect incetarea oricarei forme de executare, pana la expirarea duratei suspendarii.

Modificat de art. I, pct. 20 din Legea [262/2007](#)

Solicitarea suspendarii prin actiunea principala

Jurisprudenta Art. 15.

Art. 15. - (1) Suspendarea executarii actului administrativ unilateral poate fi solicitata de reclamant, pentru motivele prevazute la art. 14, si prin cererea adresata instantei competente pentru anularea, in tot sau in parte, a actului atacat. In acest caz, instanta poate dispune suspendarea actului administrativ atacat, pana la solutionarea definitiva si irevocabila a cauzei. Cererea de suspendare se poate formula odata cu actiunea principala sau printr-o actiune separata, pana la solutionarea actiunii in fond.

(2) Dispozitiile art. 14 alin. (2)-(7) se aplica in mod corespunzator.

Modificat de art. I, pct. 21 din Legea [262/2007](#)

(3) Hotararea data cererii de suspendare este executorie de drept, iar introducerea recursului, potrivit art. 14 alin. (4), nu suspenda executarea.

(4) In ipoteza admiterii actiunii de fond, masura suspendarii, dispusa in conditiile art. 14, se prelungeste de drept pana la solutionarea definitiva si irevocabila a cauzei, chiar daca reclamantul nu a solicitat suspendarea executarii actului administrativ in temeiul alin. (1).

Completat de art. I, pct. 22 din Legea [262/2007](#)

Introducerea in cauza a functionarului

Art. 16. - (1) Cererile in justitie prevazute de prezenta lege pot fi formulate si personal impotriva persoanei care a contribuit la elaborarea, emiterea sau incheierea actului ori, dupa caz, care se face vinovata de refuzul de a rezolva cererea referitoare la un drept subiectiv sau la un interes legitim, daca se solicita plata unor despagubiri pentru prejudiciul cauzat ori pentru intarziere. In cazul in care actiunea se admite, persoana respectiva poate fi obligata la plata despagubirilor, solidar cu autoritatea publica parata.

Modificat de art. I, pct. 23 din Legea [262/2007](#)

(2) Persoana actionata astfel in justitie il poate chema in garantie pe superiorul sau ierarhic, de la care a primit ordin scris sa elaboreze sau sa nu elaboreze actul.

Jurisprudenta Art. 16¹.

Introducerea in cauza a altor subiecte de drept

Art. 16¹. - Instanta de contencios administrativ poate introduce in cauza, la cerere, organismele sociale interesate sau poate pune in discutie, din oficiu, necesitatea introducerii in cauza a acestora, precum si a altor subiecte de drept. Completat de art. I, pct. 24 din Legea [262/2007](#)

Jurisprudenta Art. 17.

Judecarea cererilor

Art. 17. - (1) Cererile adresate instantei se judeca de urgenta si cu precadere in sedinta publica, in completul stabilit de lege.

(2) Pentru cererile formulate in baza prezentei legi se percep taxele de timbru prevazute de Legea [nr. 146/1997](#) privind taxele judiciare de timbru, cu modificarile si completarile ulterioare, pentru cauzele neevaluabile in bani, cu exceptia celor care au ca obiect contractele administrative, care se vor taxa la valoare.

(3) Hotararile se redacteaza si se motiveaza in cel mult 30 de zile de la pronuntare.

Modificat de art. I, pct. 25 din Legea [262/2007](#)

Solutiile pe care le poate da instanta

Jurisprudenta Art. 18.

Art. 18. - (1) Instanta, solutionand cererea la care se refera art. 8 alin. (1), poate, dupa caz, sa anuleze, in tot sau in parte, actul administrativ, sa oblige autoritatea publica sa emita un act administrativ, sa elibereze un alt in scris sau sa efectueze o anumita operatiune administrativa.

(2) Instanta este competenta sa se pronunte, in afara situatiilor prevazute la art. 1 alin. (6), si asupra legalitatii operatiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului supus judecatii.

Modificat de art. I, pct. 26 din Legea [262/2007](#)

(3) In cazul solutionarii cererii, instanta va hotari si asupra despagubirilor pentru daunele materiale si morale cauzate, daca reclamantul a solicitat acest lucru.

(4) Atunci cand obiectul actiunii in contencios administrativ il formeaza un contract administrativ, in functie de starea de fapt, instanta poate:

- a) dispune anulara acestuia, in tot sau in parte;
- b) obliga autoritatea publica sa incheie contractul la care reclamantul este indrituit;
- c) impune uneia dintre parti indeplinirea unei anumite obligatii;
- d) suplini consimtamentul unei parti, cand interesul public o cere;
- e) obliga la plata unor despagubiri pentru daunele materiale si morale.

(5) Solutiile prevazute la alin. (1) si alin. (4) lit. b) si c) pot fi stabilite sub sanctiunea unei penalitati aplicabile partii obligate, pentru fiecare zi de intarziere.

Modificat de art. I, pct. 26 din [Legea 262/2007](#)

(6) In toate situatiile, instanta poate stabili, prin dispozitiv, la cererea partii interesate, un termen de executare, precum si amenda prevazuta la art. 24 alin. (2).

Completat de art. I, pct. 27 din [Legea 262/2007](#)

Termenul de prescriptie pentru despagubiri

Art. 19. - (1) Cand persoana vatamata a cerut anulara actului administrativ, fara a cere in acelasi timp si despagubiri, termenul de prescriptie pentru cererea de despagubire curge de la data la care acesta a cunoscut sau trebuia sa cunoasca intinderea pagubei.

(2) Cererile se adreseaza instantelor de contencios administrativ competente, in termenul de un an prevazut la art. 11 alin. (2).

(2¹) Dispozitiile alin. (1) si (2) se aplica, in mod corespunzator, si contractelor administrative.

Completat de art. I, pct. 28 din [Legea 262/2007](#)

(3) Cererile prevazute la alin. (2) se supun normelor prezentei legi in ceea ce priveste procedura de judecata si taxele de timbru.

Recursul

Jurisprudenta Art. 20.

Art. 20. - (1) Hotararea pronuntata in prima instanta poate fi atacata cu recurs, in termen de 15 zile de la comunicare.

Modificat de art. I, pct. 29 din [Legea 262/2007](#)

(2) Recursul suspenda executarea si se judeca de urgenta.

"(3) In cazul admiterii recursului, instanta de recurs, casand sentinta, va rejudeca litigiul in fond. Cand hotararea primei instante a fost pronuntata fara a se judeca fondul ori daca judecata s-a facut in lipsa partii care a fost nelegal citata atat la administrarea probelor, cat si la dezbaterea fondului, cauza se va trimite, o singura data, la aceasta instanta. In cazul in care judecata in prima instanta s-a facut in lipsa partii care a fost nelegal citata la administrarea probelor, dar a fost legal citata la dezbaterea fondului, instanta de recurs, casand sentinta, va rejudeca litigiul in fond.

Modificat de art.54 pct.4 din [Legea 76/2012](#)

Caile extraordinare de atac

Jurisprudenta Art. 21.

Art. 21.

Abrogat de art.54 pct.5 din [Legea 76/2012](#)

(2)

NOTA ETO: Art.21 alin.(2) teza intai declarata neconstitucional prin [Decizia 1039/2012](#), in masura in care se interpreteaza in sensul ca nu pot face obiectul revizuirii hotararile definitive si irevocabile pronuntate de instantele de recurs, cu incalcarea principiului prioritatii dreptului Uniunii Europene, atunci cand nu evoca fondul cauzei.

NOTA ETO: Art.21 alin.(2) teza a doua declarata neconstitucional prin [Decizia 1609/2010](#)

Cererea de revizuire se solutioneaza de urgenta si cu precadere, intr-un termen maxim de 60 de zile de la inregistrare.

Modificat de art. I, pct. 30 din [Legea 262/2007](#)

Vezi: Interpretarea si aplicarea dispozitiilor art. 21 alin. (2) teza I din [Decizia 45/2016](#)

CAPITOLUL III
Procedura de executare

„Titlul executoriu

Art. 22. - Hotararile judecatoresti definitive pronuntate potrivit prezentei legi sunt titluri executorii.”

Modificat de art.54 pct.6 din [Legea 76/2012](#)

"Obligatia publicarii

Jurisprudenta Art. 23.

Art. 23. - Hotararile judecatoresti definitive si irevocabile prin care s-a anulat in tot sau in parte un act administrativ cu caracter normativ sunt general obligatorii si au putere numai pentru viitor. Acestea se publica obligatoriu dupa motivare, la solicitarea instantelor, in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, sau, dupa caz, in monitoarele oficiale ale judetelor ori al municipiului Bucuresti, fiind scutite de plata taxelor de publicare.

Modificat de art. I, pct. 32 din [Legea 262/2007](#)

**Vezi: [Decizia 10/2015](#)
[Decizia 4/2016](#)**

Obligatia executarii

Art. 24. - (1) Daca in urma admitterii actiunii autoritatea publica este obligata sa incheie, sa inlocuiasca sau sa modifice actul administrativ, sa elibereze un alt in scris sau sa efectueze anumite operatiuni administrative, executarea hotararii definitive se face de bunavoie in termenul prevazut in cuprinsul acesteia, iar in lipsa unui astfel de termen, in termen de cel mult 30 de zile de la data ramanerii definitive a hotararii.

Vezi: [Decizia 35/2016](#) in interpretarea si aplicarea dispozitiilor art. 24 alin. (1).

(2) In cazul in care debitorul nu executa de bunavoie obligatia sa, aceasta se duce la indeplinire prin executare silita, parcurgandu-se procedura prevazuta de prezenta lege.

(3) La cererea creditorului, in termenul de prescriptie a dreptului de a obtine executarea silita, care curge de la expirarea termenelor prevazute la alin. (1) si care nu au fost respectate, instanta de executare, prin incheiere data cu citarea partilor, aplica conducatorului autoritatii publice sau, dupa caz, persoanei obligate o amenda de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de intarziere, care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului ii acorda penalitati, in conditiile art. 905 din Codul de procedura civila.

Vezi: [Decizia 898/2015](#) care admite exceptia de neconstitutionalitate ridicata de George Baesu in dosarele nr. 1.962/2/2015, nr. 2.974/2/2015, nr. 196/64/2015 si nr. 203/54/2015 ale Curtii de Apel Bucuresti - Sectia a VIII-a contencios administrativ si fiscal, Curtii de Apel Brasov - Sectia de contencios administrativ si fiscal si, respectiv, Curtii de Apel Craiova - Sectia contencios administrativ si fiscal, si constata ca solutia legislativa potrivit careia incheierea prevazuta de art. 24 alin. (3) din Legea [nr. 554/2004](#) este „definitiva” este neconstitutionala.

(4) Daca in termen de 3 luni de la data comunicarii incheierii de aplicare a amenzii si de acordare a penalitatilor debitorul nu executa obligatia prevazuta in titlul executoriu, instanta de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitiva ce se va datora statului si suma ce i se va datora lui cu titlu de penalitati, prin hotarare data cu citarea partilor. Totodata, prin aceeași hotarare, instanta va stabili, in conditiile art. 891 din Codul de procedura civila, despagubirile pe care debitorul le datoreaza creditorului pentru neexecutarea in natura a obligatiei.

(5) In lipsa cererii creditorului, dupa implinirea termenului prevazut la alin. (4), compartimentul executarii civile al instantei de executare va solicita autoritatii publice relatii referitoare la executarea obligatiei cuprinse in titlul executoriu si, in cazul in care obligatia nu a fost integral executata, instanta de executare va fixa suma definitiva ce se va datora statului prin hotarare data cu citarea partilor.

Modificat de art.IV pct.1 din [Legea 138/2014](#)

Vezi: [Decizia 3/2016](#) care stabileste ca:

Dispozitiile [art. 24](#) alin. (5) din Legea contenciosului administrativ [nr. 554/2004](#), introduse prin Legea [nr. 138/2014](#) pentru modificarea si completarea Legii [nr. 134/2010](#) privind Codul de procedura civila, precum si pentru modificarea si completarea unor acte normative conexe, se aplica si in ipoteza executarii obligatiilor stabilite prin hotarari judecatoresti ramase definitive inainte de intrarea in vigoare a Legii [nr. 138/2014](#).

Instanta de executare

Art. 25. - (1) Instanta de executare, care in materia contenciosului administrativ este, potrivit art. 2 alin. (1) lit. t), instanta care a solutionat fondul litigiului de contencios administrativ, aplica, respectiv acorda sanctiunea si penalitatile prevazute la art. 24 alin. (3), fara a fi nevoie de investirea cu formula executorie si de incuviintarea executarii silite de catre executorul judecatoresc.

(2) Cererile prevazute la art. 24 alin. (3) si (4) se judeca in camera de consiliu, de urgenta si sunt scutite de taxa judiciara de timbru.

(3) Hotararea pronuntata in conditiile art. 24 alin. (4) este supusa numai apelului in termen de 5 zile de la comunicare. Daca hotararea a fost pronuntata de curtea de apel ea va fi supusa recursului, in acelasi termen.

(4) Prevederile alin. (1)-(3) se aplica, in mod corespunzator, si pentru punerea in executare a hotararilor de contencios administrativ date pentru solutionarea litigiilor ce au avut ca obiect contracte administrative.

Modificat de art.IV pct.2 din [Legea 138/2014](#)

Vezi: [Decizia 17/2017](#) care admite recursul in interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curtii de Apel Brasov si, in consecinta, stabileste urmatoarele:

In interpretarea si aplicarea unitara a dispozitiilor legale privind calea de atac in materia contenciosului administrativ, impotriva hotararilor pronuntate in aceasta materie poate fi exercitata numai calea de atac a recursului, cu exceptia cazului prevazut de dispozitiile art. 25 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ [nr. 554/2004](#), cu modificarile si completarile ulterioare.

Actiunea in regres

Art. 26. - Conducatorul autoritatii publice se poate indrepta cu actiune impotriva celor vinovati de neexecutarea hotararii, potrivit dreptului comun. In cazul in care cei vinovati sunt demnitari sau functionari publici, se aplica reglementarile speciale.

Modificat de art. I, pct. 35 din Legea [262/2007](#)

CAPITOLUL IV

Dispozitii tranzitorii si finale

Judecarea cauzelor aflate pe rol

Art. 27. - Cauzele aflate pe rolul instantelor la data intrarii in vigoare a prezentei legi vor continua sa se judece potrivit legii aplicabile in momentul sesizarii instantei.

Completarea cu dreptul comun

Art. 28. - (1) Dispozitiile prezentei legi se completeaza cu prevederile Codului civil si cu cele ale Codului de procedura civila, in masura in care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritatile publice, pe de o parte, si persoanele vatamate in drepturile sau interesele lor legitime, pe de alta parte.

Modificat de art.54 pct.9 din [Legea 76/2012](#)

(2) Instanta de contencios administrativ nu poate suspenda judecarea pricinii cand s-a inceput urmarirea penala pentru o infractiune savarsita in legatura cu actul administrativ atacat, daca reclamantul - persoana vatamata - staruie in continuarea judecarii pricinii.

(3) Actiunile introduse de persoanele de drept public si de orice autoritate publica, in apararea unui interes public, precum si cele introduse impotriva actelor administrative normative nu mai pot fi retrase, cu exceptia situatiei in care sunt formulate si pentru apararea drepturilor sau intereselor legitime de care pot dispune persoanele fizice sau juridice de drept privat.

Modificat de art. I, pct. 36 din Legea [262/2007](#)

Corelarea terminologica

Art. 29. - Ori de cate ori intr-o lege speciala anterioara prezentei legi se face trimitere la Legea contenciosului administrativ [nr. 29/1990](#) sau generic la instanta de contencios administrativ, trimiterea se va socoti facuta la dispozitiile corespunzatoare din prezenta lege.

Dispozitii tranzitorii

Art. 30. - Pana la constituirea tribunalelor administrativ-fiscale, litigiile se solutioneaza de sectiile de contencios administrativ ale tribunalelor.

Intrarea in vigoare

Jurisprudenta Art. 31.

Art. 31. - (1) Prezenta lege intra in vigoare la 30 de zile de la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I.

~~(2) Pe aceeași data se abroga Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990~~

publicata in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I, nr. 122 din 8 noiembrie 1990,
cu modificarile ulterioare, precum si orice alte dispozitii contrare.

Aceasta lege a fost adoptata de Parlamentul Romaniei, cu respectarea
prevederilor [art. 75](#) si ale [art. 76](#) alin. (1) din Constitutia Romaniei, republicata.

PRESEDINTELE CAMEREI DEPUTATILOR
VALER DORNEANU

p. PRESEDINTELE SENATULUI,
DORU IOAN TARACILA

Bucuresti, 2 decembrie 2004.
Nr. 554.